

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Rozvoj hudebnosti a vztahu k hudbě prostřednictvím hry v roli
Autor/ka práce: BcA. Silvie Mlynarczyková
Studijní program: Dramatická umění – výchovná dramatika
Typ studijního programu: Navazující magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění: Autorka uchopila dramatickou výchovu jako prostředek k dosažení cílů hudební a pěvecké výchovy pro žáky mladšího školního věku. Předmětem a cílem diplomové práce bylo prostřednictvím experimentálního vyučování zjistit, zda lze pomocí hry v roli rozvíjet hudební schopnosti a zda řešením zadaných didaktických aktivit lze dovést žáky v mladším školním věku k pozitivnímu vztahu k hudbě. Autorka si definovala tři pracovní hypotézy: 1. Hra v roli určitým způsobem zvýšila zájem o hudební aktivity; 2. V procesu experimentální výuky se postupně řeší obecně se vyskytující projevy: obavy projevit se před skupinou, přehnaný individualismus, problém se soustředěním; 3. V procesu experimentální výuky se děti spontánněji a svobodněji projevují v tvořivých aktivitách. Sama autorka v otázce naplnění cíle práce hodnotí kladný vliv experimentálního vyučování na rozvoj hudebnosti žáků. Nelze na datech zjistit, do jaké míry se toto podařilo, protože autorka nerealizovala dlouhodobější výzkum, ale uskutečnila pět řízených setkání se žáky.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce): Dramatická výchova v sobě zahrnuje múzické disciplíny. Využití dramatické výchovy jako prostředku k rozvoji dovedností jedné z múzických disciplín lze považovat za aktuální. Vzdělávání a výchova mladé generace podléhá vývoji v čase a podobná tematika může v každém období vycházet z jiných, časově aktuálních nebo odlišných společenských východisek.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Odborný přínos práce směřuje více k autorce než k odborné veřejnosti.

Logická stavba a členění práce: V první a druhé kapitole (teoretická část) autorka postupovala v oblasti základních hudebních pojmů a definování části pojmů dramatické výchovy cestou od obecného ke konkrétnímu a předložila základní vymezení hudebního pojmosloví k obsahu a cílům diplomové práce. Členění je přehledné a kapitoly na sebe logicky navazují. *Kapitola 1.* obsahuje základní hudební pojmy a *Kapitola 2* vybrané pojmy dramatické a pohybové výchovy vztahující se k tématu a obsahu diplomové práce.

V podkapitole 1.5.1. *Rytmus* se autorka odchýlila od struktury v textu. Pojem „*Rytmus*“ na str. 13 zařadila do po sobě jdoucích odstavců „*pulz-metrum-rytmické hodnoty not*“. V prvním odstavci 1.5.1.

definici pulzace nahradila obsahem citátu „Na začátku byl rytmus.“ Hanse von Büllowa, který vnímal obsah pojmu „*Rytmus*“ stejně jako autorka vnímala pojem „*pulz*“ na straně 13.

Citaci 21 v podkapitole 1.5.2. nelze považovat za odborný text, protože spojení „..., nebo i velké a dlouhé skladby“ je mnohoznačné.

V podkapitole 1.5.4. uvedla autorka k dokreslení dynamiky jako jedné z vlastností tónu symboly dynamického označení dle italského hudebního názvosloví. V ostatních kapitolách se ale o hudební notaci (např. názvy výšek not v kap. *Melodie*, délek not v kap. *Rytmus* nebo italské názvosloví pro výraz) nezmínila.

V kapitole 1.6. *Ticho* nedefinovala na začátku odstavce pojem (stejně jako v předchozích kapitolách), ale pouze popisovala, jak se má ticho vnímat. V druhé polovině kapitoly se autorka zabývala psychologickými aspekty zvuků, hudby a ticha. Tento text by bylo vhodně zařadit do zvláštní kapitoly.

V první kapitole teoretické části nezmínila autorka důležitost a význam zrakové opory (grafický záznam nebo notace) k rozvíjení hudebních dovedností, hudební představivosti a tvořivosti žáků mladšího školního věku. V kapitole druhé se o zrakové opoře zmínila pouze ve vztahu *řeč – písmena*.

Ve třetí kapitole (praktická část) kap. 3.3. obsáhle a velmi podrobně popisovala u každé z deseti žákyň čtyři základní oblasti hudební diagnostiky:

- zpěv lidové písně
- opakování tónů různých výšek podle předzpívání učitele
- opakování různých rytmických modelů
- harmonické cítění

Stanovila si cíle řízených setkání a sestavila si jejich plán, obsah a průběh, vč. „*rituálu*“ zahájení a ukončení setkání. Všechna pět setkání mělo velmi podobnou strukturu, což v dětech vyvolávalo pocit jistoty a bezpečného prostředí.

Cílem první setkání byla práce s rytmickým ostinatem a rytmizací textu prostřednictvím her *Chůze na voru*, *Hra na štafetku* a *Hra s tichem a hlukem – černokněžník*.

Druhé setkání proběhlo v atmosféře pravěkých lidí v kruhu (rytmický kruh), dále zapojením improvizace pantomimy (jednoduchých pohybových činností s prvky narativní pantomimy), aktivitami *Hádanky* a *Hledání dvojic v prostoru*. Cílem byl rozvoj kreativního myšlení, spolupráce, napojení na skupinu, rozvoj rytmického cítění, motivace ke kreativitě, zbavení se ostychu a ohleduplnější projevy chování.

Při třetím setkání pracovaly žákyň s hlasem prostřednictvím her *Pejsci*, *Když jsme všichni spolu*, *V lese*, *V pohádce* a *Na trhu*. Aktivovaly bránici, uvědomily si kontrasty v dýchání, svobodné užívání hlasu, zbavení se studu při hlasovém projevu a uvědomění si své individuality. Věnovaly se říkadlu a artikulaci.

Ukázání hlasu a intonace byly cílem čtvrtého setkání a prostřednictvím her *Chyť a hod'*, *Mikrofon* se žákyň věnovaly hudebním představám, pamětí, zdokonalovaly intonaci a pěveckou interpretaci.

Závěrečné páté setkání kapitoly 3.6.5. mělo za cíl umožnit instinktivní poznání hudebních nástrojů Orffova instrumentáře. Náplň aktivity neodpovídá jejímu názvu *Poslech a hudební improvizace*. Jednalo se pouze o hru na instrumenty. V dalších aktivitách poslechu a pohybových aktivit autorka vycházela z reprodukované hudby a cíle aktivit byly naplněny.

V kap. 3.7. je u každé žákyň uvedena podrobná evaluace pěti setkání.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Diplomová práce splňuje formální úpravu a stanovený rozsah.

Výjimečně se objevily obsahové, gramatické nepřesnosti a grafické členění:

- str. 31, kap. 2.5. nebyla autorizována Ivana Vostárková

- str. 31, kap. 2.5. v druhém souvětí nebyla provedena korektura
- str. 78 v kap. *Závěr* se nelogicky střídá minulý a přítomný čas
- str. 35, kap. 3.2. nebyly graficky upraveny poslední dva řádky

Práce s informačními zdroji:

Autorka využívala dostatečně informační zdroje, ale převážně 20 a více let starou literaturu. Cizojazyčnou literaturu nevyužila.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Úroveň práce odpovídá požadovaným kritériím.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Autorka zvolila metodu pěti tematicky odlišných setkání, což pro magisterskou diplomovou práci nepovažuji jako zcela dostatečný podklad pro tvrzení, že hra v roli rozvíjí hudebnost a vztah k hudbě. Nabízí se proto otázka, zda žáci nebyli více motivováni využitím nové metody výuky či výukou mimo rámec rozvrhu. Nebylo možné zjistit, jak bude působit dlouhodobější uplatňování zvolené metody v rámci pravidelné výuky hudební výchovy. Jistý posun pozitivním směrem dle vyčíst komparací kapitol 3.3. a 3.7. a stručnou verifikací hypotéz v kapitole 3.8.

Pozitivně vyzněla schopnost autorky transformovat a uplatnit znalosti, dovednosti a schopnosti z hudební a dramatické výchovy a didaktiky pro potřeby skupiny 10 žáků.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Jak jste pracovala se zrakovou oporou (text, obrazy, noty, video,...) v průběhu pěti setkání a jak byste v budoucnu na základě svých profesních zkušeností ze sborového zpěvu, hudební a dramatické výchovy využívala zrakovou oporu.

Jakým způsobem a jaké prvky dramatické výchovy zařadíte do struktury celoroční pravidelné výuky hudební výchovy nebo sborového zpěvu.

Doporučení práce k obhajobě:	ANO
Navrhovaná klasifikace:	C – D
Datum vypracování posudku:	6. 1. 2024

Tomáš Kolafa

Jméno oponenta práce